

Flora- en faunatoets t.b.v. het Bestemmingsplan Hoogvliet Zuidwest

Projectcode

NL.IMRO.0599.BP1132HvtZuid-

Datum

12-02-2021

Versie

V3

Opdrachtgever

J. Ekkelenkamp (Bureau
bestemmingsplannen)

Paraaf Opdrachtgever:

Opsteller

K.J. van Veen

Paraaf Opsteller:

Collegiale toetsers

I. Beijeman

Paraaf Toetsers:

Samenvatting

Voor Hoogvliet Zuidwest wordt een nieuw bestemmingsplan opgesteld dat getoetst dient te worden aan vigerende natuur wet- en regelgeving.

Binnen het bestemmingsplangebied worden verschillende ontwikkelingen mogelijk gemaakt. Onderzoek naar de aanwezige flora en fauna en beschermde gebieden is noodzakelijk voor aanvang van deze ruimtelijke ontwikkelingen. Bij ruimtelijke activiteiten die binnen een bestaande bestemming vallen (bijvoorbeeld sloop en nieuwbouw van woningen of renovatie) dient voorafgaand aan de uitvoering tevens een aanvullend flora- en faunaonderzoek te worden uitgevoerd. Indien er in de toekomst overige ontwikkelingen gepland worden, waarbij een bestemmingsplanwijzing of projectbestemmingsplan noodzakelijk is, dan dient opnieuw getoetst te worden aan de Wet natuurbescherming. Eventuele benodigde ontheffingen dienen verkregen én aan voldaan te zijn voordat met de realisatie van de ontwikkelingen begonnen kan worden.

Voor het bestemmingsplan zijn de Omgevingsverordening Zuid-Holland, voor wat betreft het Natuurnetwerk Nederland en de gebiedsbescherming en soortenbescherming onder de Wet natuurbescherming relevant. Het meest dichtbijgelegen Natura 2000-gebied Oude Maas ligt binnen het bestemmingsplangebied maar buiten de invloedssfeer van mogelijke ruimtelijke ontwikkelingen, dit geldt ook voor stikstof omdat het natuurgebied Oude Maas hiervoor ongevoelig is. Stikstofeffecten van dit plan op andere Natura 2000-gebieden zijn onderzocht, uit dit onderzoek blijkt dat er geen effecten zijn.

Negatieve effecten op het Natuurnetwerk Nederland als gevolg van het vaststellen van het bestemmingsplan zijn uitgesloten. Enkele ontwikkelingen zijn deels gelegen binnen gebieden aangewezen op de Natuurkaart Rotterdam.

In het bestemmingsplangebied zijn potenties voor jaarrond beschermde nesten van huismus en gierzwaluw aanwezig. In bomen binnen het gebied zijn potenties aanwezig voor sperwer, buizerd en ransuil. Hiernaast is er potentie voor Habitatrichtlijnsoorten zoals gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis, watervleermuis, gewone grootoorvleermuis, meervleermuis en laatvlieger. Daarnaast is het plangebied geschikt voor vaste rust- en verblijfplaatsen van bever en otter. Het plangebied heeft tevens potenties voor de niet van ontheffing vrijgestelde Nationaal beschermde soort steenmarter en wel van ontheffing vrijgestelde algemene soorten zoogdieren en amfibieën.

Geadviseerd wordt om bij renovatie, sloop en nieuwbouw gebouwen geschikt te maken voor medebewoning door vleermuizen, huismussen of bijen (natuurinclusief bouwen). Kansen voor natuur liggen met name bij het ontwikkelen van natuurvriendelijke oevers, het behouden van het groene karakter en het extensief beheren van graslanden. De onder de Wet natuurbescherming geregelde bescherming van houtopstanden valt buiten deze toetsing.

Inhoudsopgave

1. Inleiding	5
2. Planbeschrijving	6
2.1. Bestemmingsplangebied	6
2.2. Door het bestemmingsplan mogelijk gemaakte ontwikkelingen	7
3. Wetgeving en beleid	9
3.1. Het bestemmingsplan en natuurwetgeving	9
3.2. Rotterdams duurzaamheidsbeleid en ecologie	9
3.2.1. Rotterdamse Natuurkaart	9
3.3. Beschrijving natuurwaarden	10
3.4. Algemene beschrijving	10
3.5. Beschermd natuurgebieden	10
3.6. Rotterdamse Natuurkaart	12
3.7. Beschermd soorten	13
3.7.1. Bureauonderzoek	13
3.7.2. Verkennend veldonderzoek	13
3.7.2.1. Soorten Vogelrichtlijn	14
Jaarrond beschermde nesten	14
Niet jaarrond beschermde nesten	14
(Algemene) broedvogels	15
3.7.2.2. Soorten Habitatrichtlijn	15
Vleermuizen	15
Vissen 16	
Grondgebonden zoogdieren	16
Reptielen en amfibieën	16
Overige soortgroepen	16
3.7.2.3. Nationaal beschermde soorten	17
Grondgebonden zoogdieren	17
Vissen 17	
Reptielen en amfibieën	17
Overige soortgroepen	17
3.8. Zorgplicht	18

4. Gevolgen voor natuurgebieden en flora en fauna	19
4.1. Beschermd en waardevolle natuurgebieden	19
4.2. Ontwikkelingen binnen bestaande bestemmingen in het kader van beschermd soorten	20
4.3. Door het bestemmingsplan mogelijk te maken ontwikkelingen	20
4.3.1. ZW1	20
4.3.2. ZW2	21
4.3.3. ZW3	22
4.3.4. ZW4	22
4.3.5. ZW5	23
4.3.6. ZW6	23
4.3.7. ZW7	24
4.3.8. ZW8	24
4.3.9. ZW9	25
4.3.10. ZW10	25
4.3.11. ZW11	26
5. Kansen door de ontwikkelingen	28
5.1. Duurzaamheid	28
6. Conclusies en aanbevelingen	29
6.1. Beschermd soorten	29
6.2. Beschermd natuurgebieden	30
6.3. Aanbevelingen	30
Literatuurlijst	31
Bijlage 1: Foto's bestemmingsplangebied	32
Bijlage 2: wetgevende kaders	34
Wet natuurbescherming	34
Bescherming van gebieden	34
Bescherming van soorten	35
Bescherming van houtopstanden	36
Zorgplicht	36

1. Inleiding

Het nieuwe bestemmingsplan ‘Hoogvliet Zuidwest’ dat in 2019/2020 wordt opgesteld, vervangt het huidige bestemmingsplan van “Hoogvliet Zuidwest” en overige bestemmingsplannen binnen het bestemmingsplangebied (zie Tabel 1). De aanleiding voor het opstellen van een nieuw bestemmingsplan is dat het nu geldende bestemmingsplan aan vernieuwing toe is. Hierbij worden alle andere bestemmingsplannen binnen het plangebied meegenomen. Het opstellen van het nieuwe bestemmingsplan gebeurt in het kader van het meerjarenprogramma voor de actualisering van bestemmingsplannen. Daarnaast zijn er in het bestemmingsplangebied recente ontwikkelingen die aanleiding geven tot herziening.

Het onderzoek heeft tot doel in beeld te brengen welke natuurwaarden in de huidige situatie binnen het beoogde bestemmingsplan aanwezig zijn en potentiële conflicten die kunnen optreden bij toekomstige ontwikkelingen. Een nieuw opgesteld bestemmingsplan of een wijziging of actualisatie van een bestaand bestemmingsplan dient getoetst te worden aan vigerende natuurwet- en regelgeving en mag hier geen tegenstrijdigheden mee opleveren. Het betreft hier de:

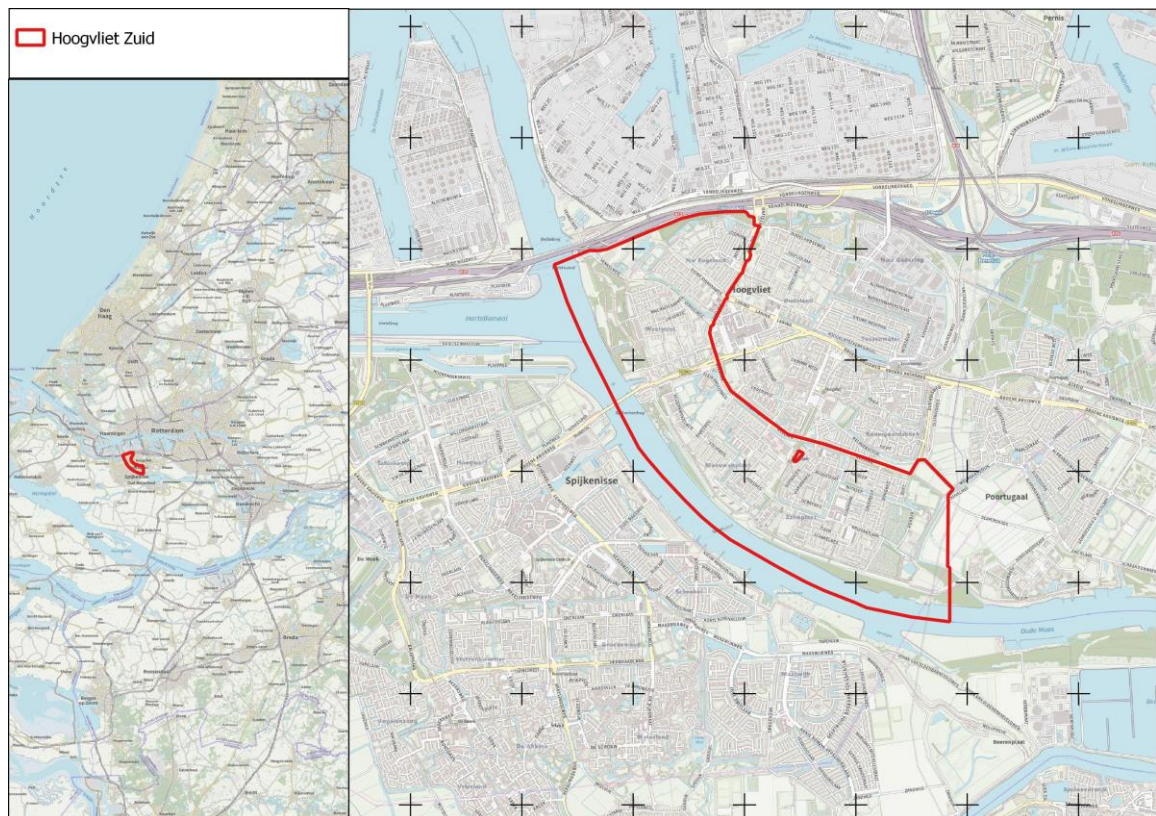
- Juridische kaders: Wet natuurbescherming;
- Beleidskaders: Natuurnetwerk Nederland, Rotterdams duurzaamheidsbeleid, Rotterdams ecologiebeleid.

2. Planbeschrijving

2.1. Bestemmingsplangebied

Het plangebied is onderdeel van het gehele stadsdeel Hoogvliet en wordt grofweg begrensd door de Oude Maas (zuid en west), de A15 (noord), de Aveling en de gemeentegrens (oost). Het betreft de bebouwde kom van Hoogvliet, de Oude Maas en haar buitendijkse gebieden en een aandeel agrarisch land langs de oostgrens.

Het overgrote deel van het bestemmingsplangebied bestaat uit laagbouw in gebruik als woning. Aan de zuidoostzijde is een wijk met meer appartementencomplexen (hoogbouw) aanwezig. Gelegen tussen de woonkernen zijn enkele kleine kernen met detailhandel en supermarkten. Het plangebied wordt doorsneden door een metrobaan en de Groene kruisweg. Binnen het plangebied zijn meerdere speelparken en kleine groengebieden aanwezig. Langs de westgrens, binnen het bestemmingsplangebied, is het Ruigeplaatbos aanwezig. Langs de wegen staan doorgaans bomenrijen. Open water is aanwezig in de vorm van enkele watergangen. De buitendijkse gebieden en de dijk langs de Oude Maas zijn in gebruik als natuurgebied met wandelpaden.

Afbeelding 1: Het bestemmingsplangebied Hoogvliet Zuid is met een rode contour weergegeven.

2.2. Door het bestemmingsplan mogelijk gemaakte ontwikkelingen

Op 6 locaties vindt mogelijk transformatie plaats naar nieuwe functies. De exacte invulling van de plannen en de ontwerpen zijn reeds nog niet bekend. Het gaat om de locaties uit Tabel 1.

Tabel 1: Overzicht ontwikkelingen.

Nummer	Naam	Adres	Feitelijk gebruik van kavel	Planologisch maximaal toegestaan gebruik	aantal woningen	m ² grondoppervlakte	max. bouwhoogte of max. aantal bouwlagen
ZW1	Parkbuurt - fase 1, 2 en 3	Oedevlietsepark/ Baarsweg	groen	137 woningen	137	35000	3 bouwlagen
ZW2	Rietkamer	Groene Kruisweg	groen	86 woningen	86	7500	6 bouwlagen
ZW3	Zuiderbaken	Keizersmantelweg	groen	37 woningen	37	6000	3 bouwlagen
ZW4	Dijkzone	Aureliapad	groen	31 woningen	31	8000	3 bouwlagen
ZW5	Baarsweg/Posweg	Baarsweg/Posweg	school	20 woningen	20	5500	3 bouwlagen
ZW6	Gebbeweg	Gebbeweg 6, 8 en 12	Braakliggend; Recent gesloopte schoolgebouwen	43 woningen	43	7000	7 bouwlagen
ZW7	Haifaweg - Zuid	Haifaweg	groen	25 woningen	25	4000	4 bouwlagen
ZW8	Waaier	Venezuelaweg	groen	90 woningen	90	17000	3 bouwlagen
ZW9	Westpunt	Wijnrietstraat	groen	30 woningen	30	3500	3 bouwlagen
ZW10	Westpunt	Saffraanstraat	groen	20 woningen	20	1500	3 bouwlagen
ZW11	Posweg	Posweg 251	kinderdagopvang	8 woningen	8	1300	2 bouwlagen

Afbeelding 2: Ontwikkellocaties Hoogvliet Zuidwest. Bron: Gemeente Rotterdam.

3. Wetgeving en beleid

3.1. Het bestemmingsplan en natuurwetgeving

De Wet natuurbescherming kent geen procedurele vereisten bij het opstellen van ruimtelijke plannen. In de toelichting van het bestemmingsplan dient te worden gemotiveerd dat het plan uitvoerbaar is binnen de kaders van de Wet natuurbescherming. Bij vaststelling van het bestemmingsplan dienen de resultaten van het natuuronderzoek derhalve bekend te zijn om hier uitsluitel over te kunnen geven.

De aard van het bestemmingsplan bepaalt in zekere mate de manier van toetsing. In bepaalde gevallen maakt een bestemmingsplan concrete ontwikkelingen mogelijk die getoetst moeten worden. Andere bestemmingsplannen zijn consoliderend van aard. Het bestemmingsplan maakt echter altijd indirect (kleine) ontwikkelingen mogelijk. Bij ruimtelijke ontwikkelingen dient daarom tijdig voorafgaand aan de werkzaamheden een flora- en faunaonderzoek te worden uitgevoerd naar de specifieke effecten van de betreffende ontwikkeling op potentieel aanwezige beschermde flora en fauna.

Het is de verantwoordelijkheid van de initiatiefnemer om na te gaan in hoeverre nader onderzoek en/of een ontheffing noodzakelijk is bij nieuwe ontwikkelingen, zoals sloop en ingrijpende renovaties, maar ook bij wijzigingen in watergangen/partijen en het rooien van bomen en struiken. Dit dient voorafgaand aan de uitvoering te gebeuren en geldt bij alle ruimtelijke ontwikkelingen, ongeacht of deze binnen het bestemmingsplan mogelijk zijn. Mogelijk worden n.a.v. de voorgenomen ontwikkeling eisen gesteld aan de uitvoering en geldt een compensatieplicht. Het is aan te bevelen hier in een vroeg stadium rekening mee te houden. Daarnaast geldt bij werkzaamheden in het kader van ruimtelijke ontwikkeling altijd de zorgplicht conform de Wet natuurbescherming.

3.2. Rotterdams duurzaamheidsbeleid en ecologie

In het Programma Duurzaam 2015 – 2018 zijn 10 duurzaamheidsopgaven geformuleerd. Inzetten op vergroten van de biodiversiteit en ecologische robuustheid kan een positieve bijdrage leveren aan de volgende van deze duurzaamheidsopgaven:

- Bevorderen van duurzame gebiedsontwikkeling.
- Voorbereiden op de gevolgen van klimaatverandering.
- Groener maken van de stad.

3.2.1. Rotterdamse Natuurkaart

Op 18 maart 2014 is door B&W de Rotterdamse Natuurkaart¹ vastgesteld. In dit beleidsinstrument zijn de ambities van de gemeente Rotterdam op het gebied van de ecologie en natuur vastgelegd. Ingezet wordt op het verbinden van gebieden waar ecologische kwaliteit aanwezig is. In het kaartgedeelte van de Rotterdamse Natuurkaart is de ecologische structuur van de gemeente Rotterdam op hoofdlijnen weergegeven. De Natuurkaart is een instrument om

¹ <https://rotterdam.maps.arcgis.com/home/webmap/viewer.html?webmap=29d2499ad015475492f726d02e07b1de>

ruimtelijke ontwikkelingen te ondersteunen. De kaart geeft kerngebieden waar hoge ecologische waarden aanwezig zijn of verwacht kunnen worden en de reeds aanwezige verbindingzones tussen deze kerngebieden en de verbindingzones met het Natuurnetwerk. De Rotterdamse Natuurkaart signaleert ook de knelpunten in de ecologische structuur. In de Rotterdamse Natuurkaart is geen verbinding gemaakt met het Rotterdamse duurzaamheidsbeleid.

3.3. Beschrijving natuurwaarden

3.4. Algemene beschrijving

Het bestemmingsplangebied betreft hoofdzakelijk stedelijk gebied gelegen binnen Hoogvliet, afgewisseld met enkele groengebieden en groene linten tussen de bebouwing. Binnen het bebouwde gebied zijn meerdere watergangen belijnd met bomen aanwezig en langs de openbare wegen zijn veelal laanbomen aanwezig. De watergangen zijn hoofdzakelijk beschoeid. Het groen in de groengebieden bestaat uit boomgroepen of solitaire bomen, veelal op gazon, soms met een onderbegroeiing van struiken. Er is een groot scala aan boomsoorten aangeplant waaronder plataan, wilg spec., berk, kastanje, eik, es, linde en prunus spec. Langs de oostrand is een deel agrarisch gebied tevens onderdeel van het bestemmingsplangebied. Hier liggen agrarische gronden (groenteteelt) waarlangs bomenrijen aanwezig zijn. Langs de zuidrand ligt een kleine plas omgeven door riet en bomen.

Langs de hele oostgrens ligt een dijk met daarachter de buitendijkse gebieden en grienden van de Oude Maas. Hier zijn bosopstanden en rietvelden aanwezig, soms broekbos, en op de dijk is het beheer toegepast op een korte grazige vegetatie. In het Ruigeplaatbos staan meerdere bomen waarin diepe holten en spleten aanwezig zijn.

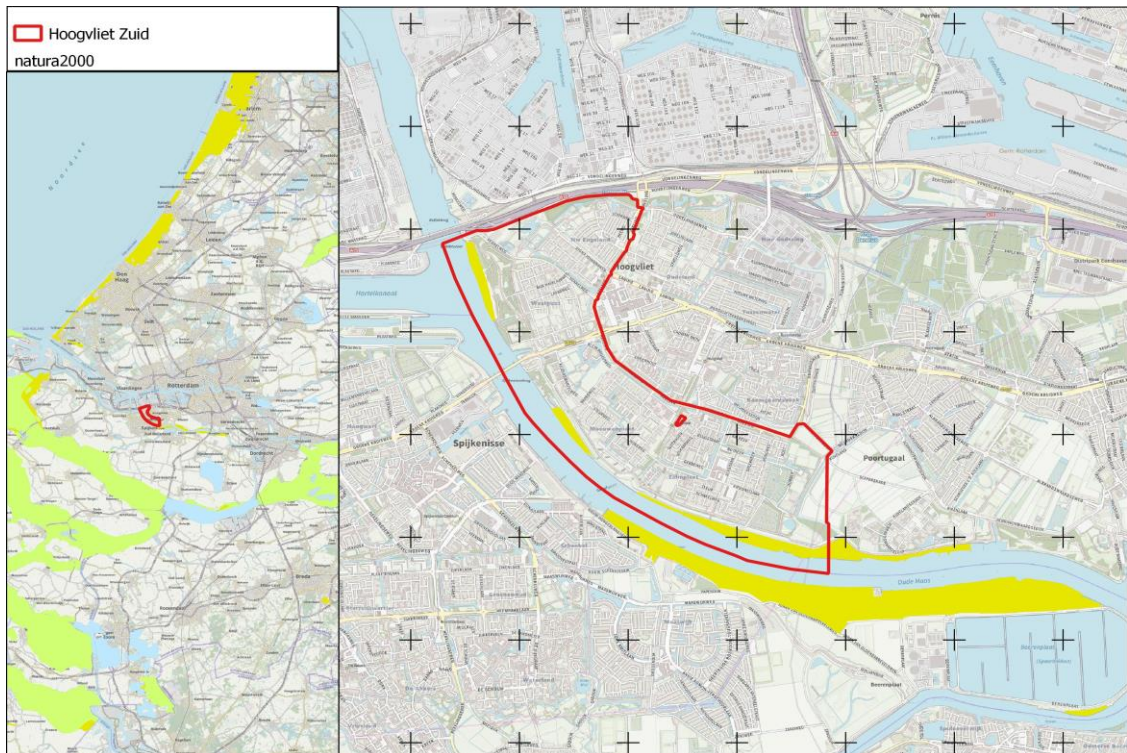
Bebouwing is in het overgrote deel van het plangebied aanwezig. Dit betreft hoofdzakelijk woonhuizen of meerlaags bebouwing met een plat dak en een bakstenen muur. Woningen met een zadeldak en dakpannen zijn verspreid op enkele plekken aanwezig. De bebouwing is doorgaans niet hoger dan 4 woonlagen. Op meerdere plaatsen zijn appartementencomplexen aanwezig tot 13 hoog.

De woonhuizen en appartementencomplexen zijn veelal opgebouwd uit steen al dan niet met een aanwezige luchtsponw.

3.5. Beschermd natuurgebieden

In de omgeving van het plangebied zijn diverse beschermde natuurgebieden gelegen.

Het Natura 2000-gebied Oude Maas is gelegen binnen het bestemmingsplangebied (zie Afbeelding 3) en betreft de Oude Maas en aangrenzende buitendijkse gebieden en grienden. Verschillende onderdelen van dit Natura 2000-gebied liggen in de directe omgeving. Binnen dit Natura 2000-gebied zijn geen aangewezen habitattypen gelegen. Het meest dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied buiten de Oude Maas betreft het Haringvliet op circa 7,6 kilometer ten zuiden van het plangebied.

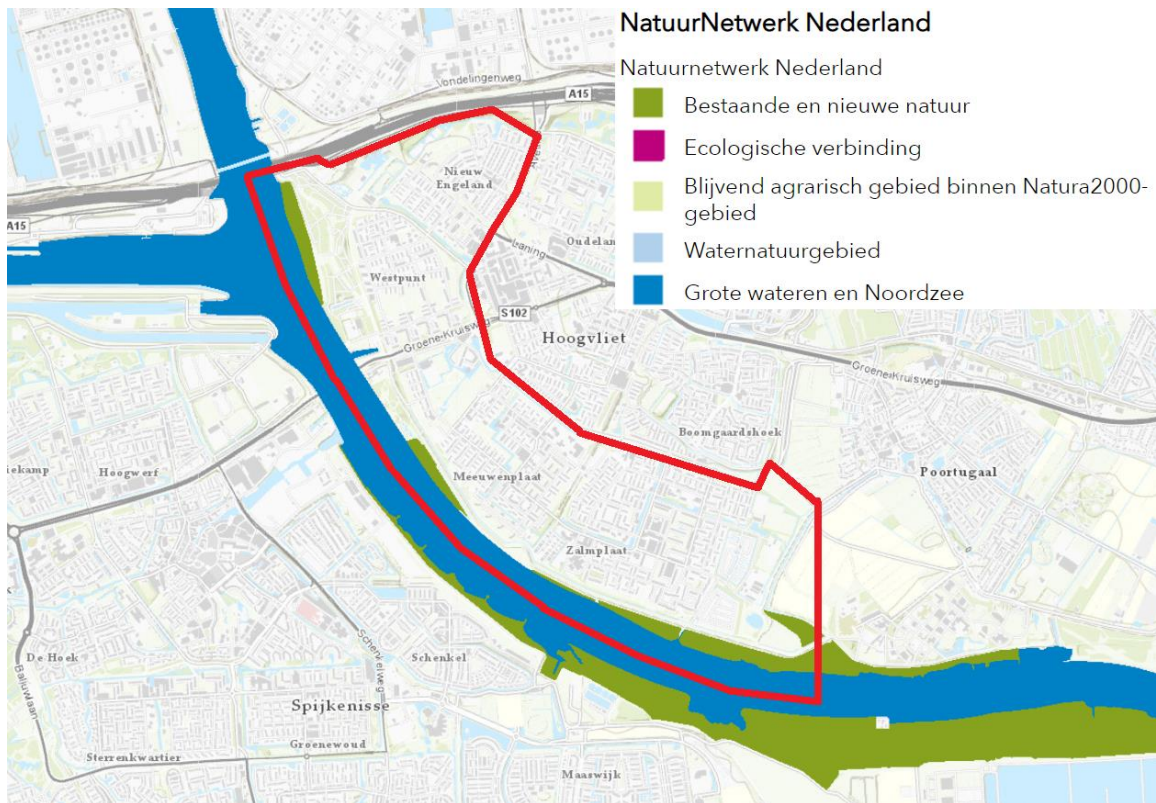
Afbeelding 3: Het bestemmingsplangebied is met een rode contour weergegeven. In kleur weergegeven de Natura 2000-gebieden. Bron: <http://pzh.b3p.nl/viewer/app/NNN>.

In en rondom het bestemmingsplangebied liggen meerdere onderdelen van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) (zie Afbeelding 4):

- De Oude Maas en aangrenzende oevers zijn volledig aangegeven als NNN-gebied. Het open water bestaat uit het beheertype N02.01 Rivier- en Moeraslandschap. Op de oevers zijn binnen 1 kilometer tot de grens van het plangebied de beheertypen N01.03 Rivier- en Moeraslandschap, N14.01 Rivier- en Beekbegeleidend bos en N05.04 Dynamisch Moeras, N14.03 Haagbeuken- en Essenbos en N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland aanwezig.

Het dichtstbijzijnde belangrijk weidevogelgebied ligt op een afstand van circa 3,6 km ten zuidwesten van het bestemmingsplangebied en betreft polder Simonshaven.

Dichtstbijzijnd onderdeel 'strategische reservering natuur' is aanwezig op een afstand van 17,6 kilometer ten westen van het plangebied en betreft de Schapengors grenzend aan Rockanje.

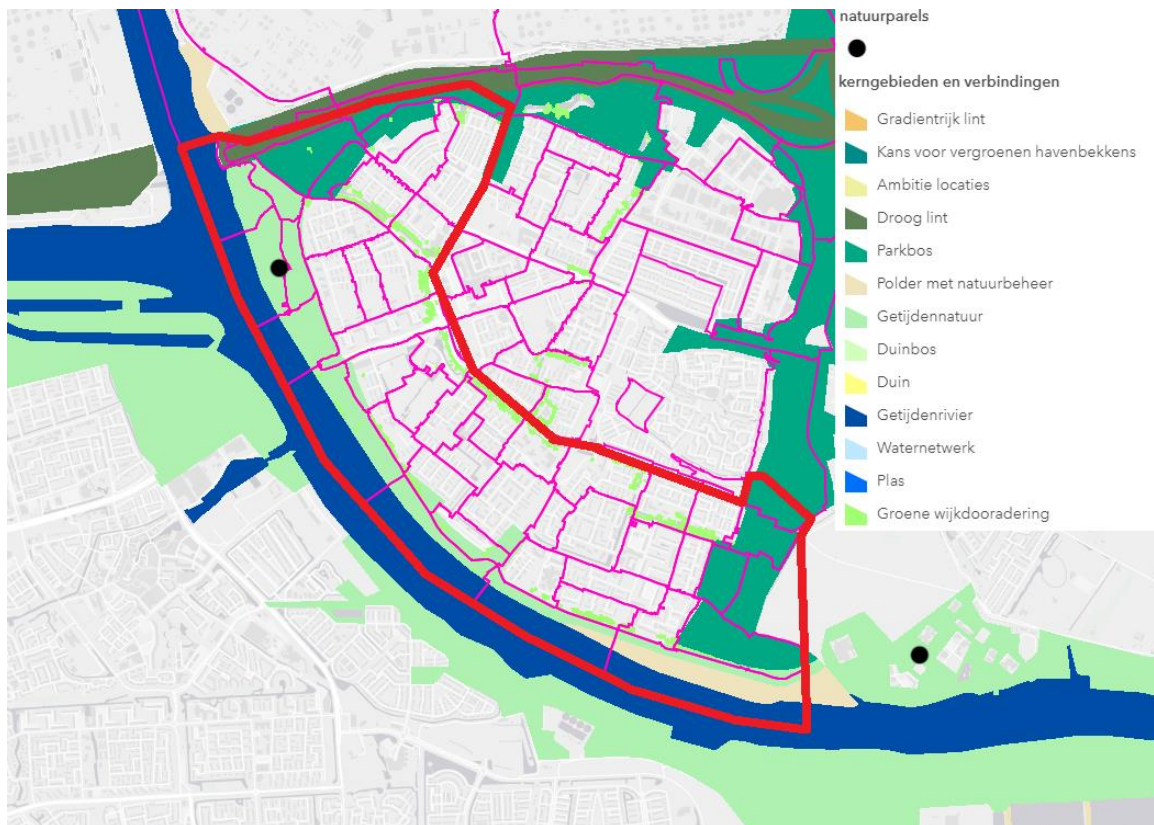

Afbeelding 4: Het bestemmingsplangebied is met een rode contour weergegeven. In kleur weergegeven het Natuurnetwerk Nederland. Bron: <https://pzh.maps.arcgis.com/>.

3.6. Rotterdamse Natuurkaart

Op de natuurkaart is te zien dat het hele westelijk deel van het bestemmingsplangebied buiten de bebouwde kom is aangewezen als Getijdennatuur of Polder met natuurbeheer (zie Afbeelding 5). Binnen deze gebieden liggen kleine delen Groene wijkdooradering. Het Ruigeplaatbos is op de kaart aangewezen als natuurparel. De noordrand en zuidostrand langs de bebouwde kom zijn aangewezen als Parkbos. Verspreid door het bestemmingsplangebied zijn daarnaast zones met Groene wijkdooradering aanwezig.

Binnen ontwikkellocaties ZW3, ZW4 en ZW10 ligt aangewezen Groene wijkdooradering. Dit betreffen bomen (populieren) langs de naastgelegen wandelpaden en houtopstanden.

Afbeelding 5: Het bestemmingsplangebied is met een rode contour weergegeven. In kleur zijn de kerngebieden en verbindingzonen van de Natuurkaart Rotterdam weergegeven. Bron: Natuurkaart Rotterdam.

3.7. Beschermde soorten

3.7.1. Bureauonderzoek

Er is gebruik gemaakt van de database Natuur op GISWEB van de gemeente Rotterdam. Hierin zijn alle waarnemingen flora en fauna opgenomen binnen gemeente Rotterdam van de afgelopen jaren. Uit de database blijkt dat binnen en grenzend aan het bestemmingsplangebied diverse beschermde soorten zijn aangetroffen (zie volgende paragrafen).

Behalve waarnemingen van in de Wet natuurbescherming beschermde soorten planten en dieren zijn in de natuurdatabase ook waarnemingen van rode lijst soorten opgenomen. Rode lijst soorten zijn niet altijd beschermd middels de Wet natuurbescherming. Het zijn soorten die in Nederland bedreigd zijn. Rode lijst soorten zijn indicatief voor hogere natuurwaarden.

3.7.2. Verkennend veldonderzoek

In opdracht van de Gemeente Rotterdam is door een deskundig ecooloog van Ecoresult B.V. op 29 april 2020 het bestemmingsplangebied globaal bekeken op aanwezigheid van, en potenties voor beschermde soorten en de algehele natuurkwaliteit en -kwantiteit (zie Bijlage 1 voor foto's). Het plangebied is enkel vanaf de openbare weg bekeken. De bevindingen van dit veldbezoek komen terug in de algemene beschrijving in paragraaf 3.4 en de paragrafen 3.7 t/m 3.8. Daar

waar het soort specifieke bevindingen betreft zijn deze additioneel opgenomen in de paragrafen voor de ontwikkellocaties in paragraaf 4.3.

3.7.2.1. Soorten Vogelrichtlijn

Jaarrond beschermde nesten

In de natuurdatabase zijn in het bestemmingsplangebied meerdere waarnemingen van vogels met jaarrond beschermde nesten aanwezig, te weten de huismus, gierzwaluw, sperwer en buizerd. Een gedeelte van Hoogvliet is in 2018 geïnventariseerd op aanwezigheid van kolonies huismus en gierzwaluw². Hierbij is het volledige bestemmingsplangebied Hoogvliet Zuid geïnventariseerd. De verblijfplaatsen van huismus zijn binnen het bestemmingsplangebied overwegend geclusterd in vijf (deel)kolonies. Deze zijn aanwezig aan de Stalnet/Schepnet e.o., Puitstraat, Grondelstraat/Forelstraat, Lijn e.o., Meeuwenwetering en de Bongweg. De verblijfplaatsen zijn aanwezig onder de dakpannen daken met uitzondering van de Grondelstraat/Forelstraat, hier zijn de verblijfplaatsen aanwezig onder de dakrand. Het essentieel functioneel leefgebied bevindt zich doorgaans in de tuinen van de woningen. Vaste rust- en verblijfplaatsen van gierzwaluw zijn niet bekend binnen het bestemmingsplangebied, echter is er wel geschikte bebouwing aanwezig voor de gierzwaluw om te gebruiken als broedlocatie.

Binnen het bestemmingsplangebied zijn met name de bebouwing belegd met dakpannen geschikt voor vaste rust- en verblijfplaatsen van huismus en gierzwaluw. De woningen met een plat dak herbergen in de meeste gevallen geen geschikte openingen voor deze soorten om te broeden. In sommige gevallen wijkt het boeibord dusdanig dat hieronder geschikte ruimten aanwezig zijn.

Voor overige vogels met een jaarrond beschermde verblijfplaatsen in gebouwen is het bestemmingsplangebied ongeschikt wegens de stedelijke ligging. Langs de oostgrens van het bestemmingsplangebied is agrarische grondgebied aanwezig. Geschikte erven met schuren en loodsen ontbreken voor soorten als steenuil en kerkuil. Hoewel hoogbouw aanwezig is, is deze ongeschikt voor slechtvalk. Er zijn geen geschikte randen of nestkasten aanwezig die gebruikt kunnen worden.

In het bestemmingsplangebied is potentieel geschikt habitat voor vaste rust- en verblijfplaatsen van vogels met jaarrond beschermde nesten in bomen aanwezig. In de buitendijkse gebieden, langs de oostgrens en het Ruigeplaatbos zijn houtopstanden of is bos aanwezig waarin vaste rust- en verblijfplaatsen van ransuil, buizerd en sperwer aanwezig kunnen zijn. Waarnemingen van sperwer en buizerd zijn bekend uit het Ruigeplaatbos en de buitendijkse gebieden.

Niet jaarrond beschermde nesten

In het plangebied is broedhabitat aangetroffen voor soorten waarvan de nesten niet jaarrond beschermd zijn. Deze zogeheten Categorie 5-soorten zijn wel jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen. In het bestemmingsplangebied kunnen soorten verwacht worden zoals spreeuw, zwarte roodstaart, koolmees, pimpelmees, boomkruiper, zwarte kraai en ekster. In het Ruigeplaatbos zijn waarnemingen bekend van bosuil. Langs de noordoostzijde van het plangebied, in de Portuugaalse Haven, is een kolonie blauwe reigers aanwezig.

² Van Meurs F.A., & Van der Neut, M.J.A., 2019. MER20190709v01

(Algemene) broedvogels

In het bestemmingsplangebied kan een scala aan water-, boom-, struweel- en gebouwbroedende vogelsoorten verwacht worden. Waargenomen in het bestemmingsplangebied zijn onder andere kleine mantelmeeuw, merel, meerkoet, wilde eend, scholekster, houtduif, Turkse tortel en roodborst.

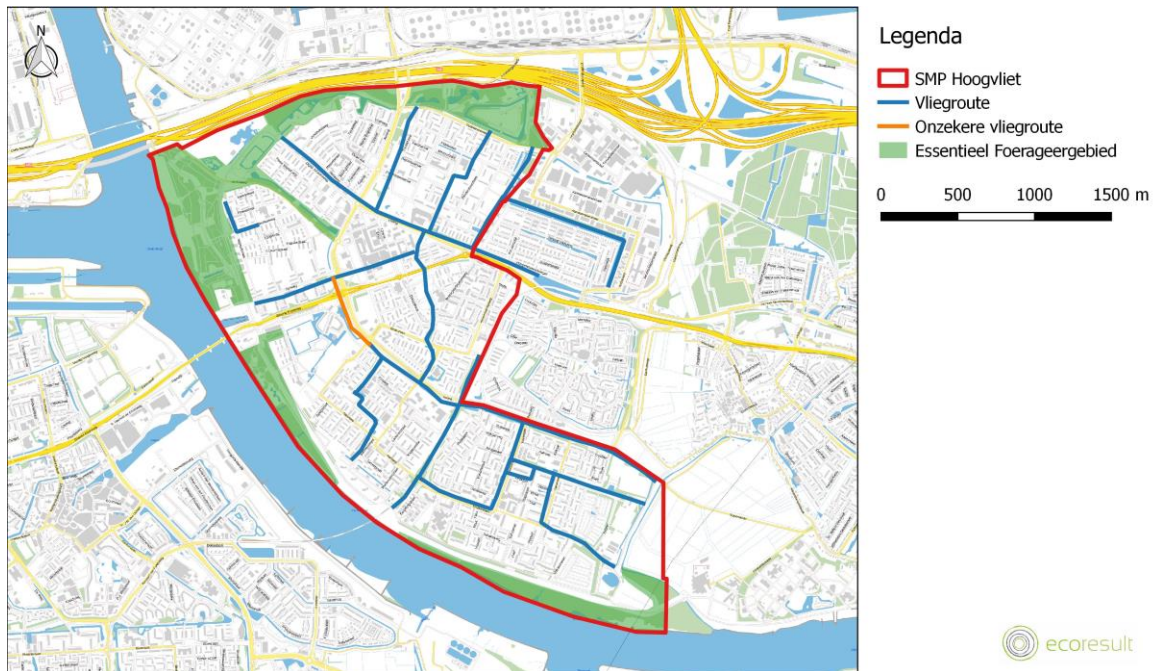
3.7.2.2. Soorten Habitatrichtlijn

Vleermuizen

Volgens de natuurdatabase van de Gemeente Rotterdam zijn in het bestemmingsplangebied waarnemingen van vleermuizen bekend, verspreid over meerdere jaren. De meeste gegevens zijn afkomstig vanuit onderzoeken uitgevoerd in het kader van de flora- en faunawet of Wet natuurbescherming. Het betreft waarnemingen van verblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger voor de functies zomer-, kraam-, paar- en (massa) winterverblijfplaatsen. De waarnemingen betreffen momentopnames, niet het hele bestemmingsplangebied is integraal onderzocht. Deze waarnemingen geven daarom geen compleet beeld van de aanwezige populaties vleermuizen en verblijfplaatsen.

Nagenoeg alle woonhuizen in het bestemmingsplangebied zijn geschikt als verblijfplaats voor gebouwbewonende vleermuizen. De overgrote meerderheid van de bebouwing bevat open stootvoegen, openingen rondom regenpijpen, ruimtes tussen gevel en dakpannen, boeiborden en/of metalen dakstrips die toegang verschaffen tot de spouwmuren en nissen in de gevels. Hier is potentie voor (massa-) winter-, zomer-, paar- en kraamverblijfplaatsen van met name gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, meervleermuis en laatvlieger. In de buitendijkse gebieden, het Ruigeplaatbos en langs de oostzijde van het bestemmingsplangebied zijn houtopstanden en bossen aanwezig met bomen met spleten en holten die gebruikt kunnen worden door boombewonende vleermuizen zoals rosse vleermuis, watervleermuis, gewone grootoorvleermuis en ruige dwergvleermuis voor de functies zomer-, paar-, kraam- en winterverblijfplaats.

Binnen het bestemmingsplangebied bevinden zich meerdere gebieden die zijn aangemerkt als essentiële vliegroute en/of essentieel foerageergebied (zie Afbeelding 6). Met name de groengebieden langs de westrand zijn van essentieel belang voor de populatie om te foerageren. Daarnaast zijn meerdere doorlopende groenstructuren binnen het bestemmingsplangebied onderdeel van essentiële vliegroutes.

Afbeelding 6: Ligging essentieel functioneel leefgebied voor gewone dwergvleermuis in 2013, bestaande uit vliegroutes en foerageergebied. Bron; Ecoresult B.V.

Vissen

De Oude Maas binnen het bestemmingsplangebied is ongeschikt voor voorplantingsplaatsen van Habitatrichtlijnsoorten vissen. Het betreft een druk gebruikte vaarroute. De Oude Maas kan wel gebruikt worden als trekroute voor de Habitatrichtlijnsoorten houting en Atlantische steur.

Grondgebonden zoogdieren

Het bestemmingsplangebied is geschikt voor vaste rust- en verblijfplaatsen van grondgebonden zoogdieren, opgenomen in de Habitatrichtlijn. In de buitendijkse gebieden is geschikt habitat aanwezig voor bever en otter. Aanwezigheid van individuen van bever is reeds vastgesteld. Het overig deel van het plangebied is gelegen in stedelijk gebied. Geschikt habitat voor deze soorten ontbreekt hier.

Reptielen en amfibieën

Het bestemmingsplangebied is ongeschikt voor soorten reptielen en amfibieën van de Habitatrichtlijn. Geschikt habitat voor rugstreeppad in de vorm van zand- of veengronden met ondiepe, visarme of visloze poelen of slootjes ontbreekt. Geschikt habitat voor zandhagedis, heikikker of kamsalamander in de vorm van zandgronden, ondiepe poelen, veenweidegebied met sterk begroeide oevers of bospoelen is afwezig. Het plangebied ligt tevens buiten het natuurlijk verspreidingsgebied van deze soorten.

Overige soortgroepen

Overige Habitatrichtlijnsoorten worden op basis van habitatvereisten en bekende verspreidingsgegevens niet verwacht binnen het bestemmingsplangebied. Het overgrote deel van

het bestemmingsplangebied ligt binnen stedelijk gebied en/of buiten het natuurlijk verspreidingsgebied van deze soorten.

3.7.2.3. Nationaal beschermde soorten

Grondgebonden zoogdieren

Het bestemmingsplangebied is geschikt voor Nationaal beschermde grondgebonden zoogdieren waarvoor geen vrijstelling geldt in de provincie Zuid-Holland. Aanwezigheid van steenmarter is in Hoogvliet vastgesteld en is buiten het plangebied bekend langs de Oude Maas. Er zijn twee waarnemingen bekend van steenmarter centraal binnen Hoogvliet. De soort kan binnen het gebied gebruik maken van de aaneengesloten groene linten langs sloten en wegen, de buitendijkse gebieden en het Ruigeplaatbos. Vaste rust- en verblijfplaatsen kunnen zich bevinden in konijnenholen, puinhopen of in ondergrondse ruimten onder schuren en gebouwen.

Het plangebied is ongeschikt voor andere Nationaal beschermde zoogdieren zonder provinciale vrijstelling. Geschikt habitat in de vorm van aaneengesloten bosgebied, nat veenweidegebied of anderzijds ecologisch beheerde terreinen ontbreekt.

In het bestemmingsplangebied kunnen verder Nationaal beschermde grondgebonden zoogdieren worden verwacht waarvoor in de provincie Zuid-Holland een vrijstelling geldt. Dit betreffen met name verschillende soorten (spits-) muizen, egel, vos, konijn, haas en ree. Geschikt habitat voor deze soorten is aanwezig in de groene zones, tuinen en de agrarische gronden langs de oostzijde.

Vissen

Open water is verspreid aanwezig binnen het bestemmingsplangebied. Deze watergangen zijn ongeschikt voor Nationaal beschermde soorten vissen. Beschermde vissen betreffen met name beekvissen en grote modderkruiper. Het plangebied ligt niet binnen het verspreidingsgebied van deze soorten. Binnen het bestemmingsplangebied kunnen wel algemeen voorkomende vissoorten waaronder snoek, snoekbaars, karper, kleine modderkruiper, baars, brasem en blankvoorn worden verwacht.

Reptielen en amfibieën

Het plangebied is redelijkerwijs ongeschikt voor Nationaal beschermde reptielen en amfibieën zowel vrijgesteld als niet vrijgesteld van ontheffing. Geschikte voortplantingswateren in de vorm van afgesloten poelen zijn afwezig en geschikte groenstructuren om te schuilen zijn nagenoeg afwezig. Tevens ligt het plangebied buiten het natuurlijk verspreidingsgebied van soorten als Alpenwatersalamander. Het plangebied is wel geschikt voor Nationaal beschermde soorten die wel van ontheffing zijn vrijgesteld. Geschikt habitat is aanwezig voor bruine kikker, bastaardkikker, meerkikker, gewone pad en kleine watersalamander.

Overige soortgroepen

Overige Nationaal beschermde soorten worden op basis van habitatvereisten en bekende verspreidingsgegevens niet verwacht binnen het bestemmingsplangebied.

3.8. Zorgplicht

Naast een aantal strikt beschermde Habitatrictlijnsoorten zijn ook Nationaal beschermde soorten te verwachten waarvoor in de provincie Zuid-Holland een vrijstelling geldt. Dit betreffen algemene zoogdieren (konijn, egel, vos, konijn, ree en diverse muizensoorten) en algemene amfibieën (gewone pad, bruine kikker, bastaardkikker, meerkikker en kleine watersalamander). Daarnaast zijn diersoorten die niet in een beschermingskader van de Wet natuurbescherming vallen aanwezig (vissen, insecten, etc). Voor deze soorten geldt de zorgplicht van de Wet natuurbescherming.

4. Gevolgen voor natuurgebieden en flora en fauna

4.1. Beschermd en waardevolle natuurgebieden

Binnen het plangebied ligt het Natura 2000-gebied 'Oude Maas'. Dichtstbijzijnde ontwikkellocatie betreft ZW3 en ZW4 op een afstand van circa 65 meter tot dit Natura 2000 gebied. Voor het Natura 2000 gebied zijn instandhoudingsdoelstellingen geformuleerd voor 3 habitattypen, bever en Noordse woelmuis. Invloeden (ook van buiten het Natura 2000 gebied) mogen deze instandhoudingsdoelstellingen niet in gevaar brengen.

Een negatief effect door verstoringfactoren zoals geluid, trillingen of optische verstoring op de instandhoudingsdoelstellingen is uitgesloten. De drie habitattypen kennen geen gevoeligheid voor deze typen verstoring. Negatieve effecten op Noordse woelmuis zijn eveneens uitgesloten. De soort komt niet voor nabij het plangebied. Dichtstbijzijnde populatie is aanwezig op een afstand van circa 3 kilometer tot de grens van het bestemmingsplangebied.

Negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstelling van bever zijn eveneens uitgesloten. Bever is zeer gevoelig voor optische verstoring (menselijke aanwezigheid, wegen enz.) en is gevoelig voor verstoring door geluid, mechanische effecten, versnippering en oppervlakteverlies van het habitat. Van oppervlakteverlies en versnippering is door de werkzaamheden geen sprake. Significante negatieve effecten door optische verstoring en mechanische effecten tijdens de aanlegfase en de gebruiksfase worden voorkomen doordat tussen het plangebied ZW3, ZW4 en het Natura 2000 gebied een verhoogd dijktaalud en bomenrijen aanwezig zijn waardoor het overgrote deel van de werkzaamheden wordt verborgen. Optische verstoring door de aanwezige bebouwing in de gebruiksfase is niet aanwezig. Bebouwing wordt hier gebouwd tot maximaal 3 bouwlagen en het aanzicht van bebouwing heeft daarnaast geen effect op de functionaliteit van het gebied.

Negatieve effecten door stikstofdepositie op dit Natura 2000-gebied zijn uitgesloten. Het gebied kent geen stikstofgevoelige habitats. Dichtstbijzijnde stikstofgevoelige habitat ligt op een afstand van circa 16 kilometer ten noordwesten van het plangebied in Solleveld en Kapittelduinen. Voor het bestemmingsplan is een AERIUS-berekening uitgevoerd waarbij alle ontwikkelingen binnen het bestemmingsplangebied zijn meegenomen. Uit de berekening blijkt dat er zowel bij de aanlegfase als de gebruiksfase geen stikstofdepositie hoger dan 0,00 mol/ha/jr optreedt. Negatieve effecten door stikstofdepositie zijn derhalve uitgesloten.

Binnen ontwikkellocaties ZW3, ZW4 en ZW10 ligt aangewezen Groene wijkdooradering. Dit betreffen bomen (populieren) langs de naastgelegen wandelpaden en houtopstanden. Het is onzeker of deze bomen door de ontwikkelingen worden aangetast. Indien dit het geval is dient contact opgenomen te worden met de stadsecologen van de gemeente Rotterdam om af te stemmen of en zo ja, op welke wijze dient te worden gehandeld.

Geen van de ontwikkellocaties bevindt zich in Natuurnetwerk Nederland. De Omgevingsverordening van de provincie Zuid-Holland kent geen toetsing ten aanzien van externe

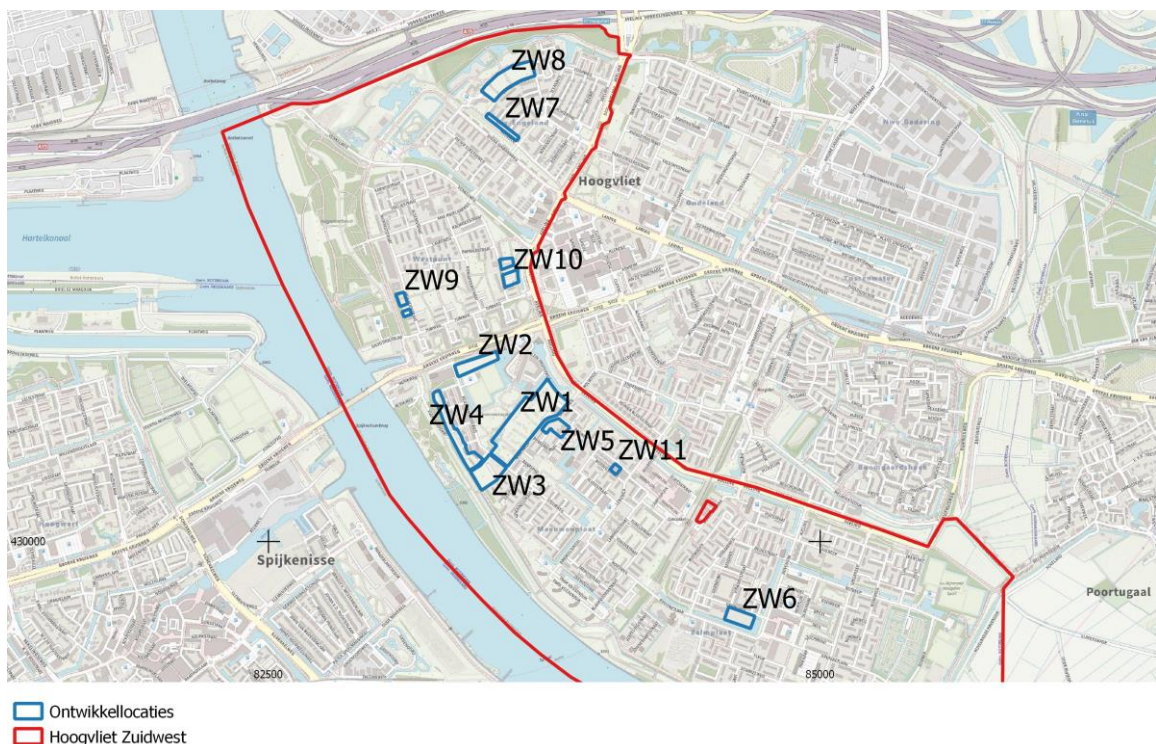
werking op Natuurnetwerk Nederland. Nadere toetsing is niet nodig. Het aanvragen van een vergunning op de Omgevingsverordening ten aanzien van Natuurnetwerk Nederland is niet nodig.

4.2. Ontwikkelingen binnen bestaande bestemmingen in het kader van beschermde soorten

De effecten op in het plangebied aanwezige beschermde flora en fauna door toekomstige, nu nog niet voorziene, ruimtelijke ingrepen die passen binnen de huidige bestemmingen dienen voorafgaand aan de uitvoering getoetst te worden. Hierbij is te denken aan sloopwerkzaamheden, renovatiewerkzaamheden (zoals gevelisolatie, vervangen van het dak, boeiborden of kozijnen), herinrichting van het terrein, het herinrichten van de groenstructuren of verandering. In hoofdstuk 3 wordt inzicht gegeven in (potentieel) aanwezige beschermde Habitatrictlijnsoorten, Vogelrichtlijnsoorten en Nationaal beschermde soorten.

4.3. Door het bestemmingsplan mogelijk te maken ontwikkelingen

Het bestemmingsplan maakt meerdere concrete ontwikkelingen mogelijk, de beoordeling van de effecten is per ontwikkellocatie beschreven. De locatie van de ontwikkellocaties is weergegeven in Afbeelding 7.

Afbeelding 7: Ligging ontwikkellocaties. Bron: Gemeente Rotterdam.

4.3.1. ZW1

Betreft een braakliggend terrein waarop reeds wordt gebouwd. Voor deze locatie is reeds een ecologische quickscan uitgevoerd³. Het plangebied is geschikt voor algemene broedvogels en

³Van Veen, 2018. ER20180526v01

categorie 5 soorten vogels en Nationaal beschermde zoogdieren en amfibieën vrijgesteld van ontheffing. In het plangebied is een konijnenburcht aanwezig.

Schadelijke effecten door uitvoering van de werkzaamheden op bezette voortplantingsplaatsen van algemene vogels en categorie 5 soorten vogels zijn te voorkomen (in gebruik zijnde vogelnesten mogen in principe nooit worden verstoord) door onder andere buiten het broedseizoen te werken (buiten grofweg de periode 1 maart – 31 juli). Deze periode kan langer of korter zijn op basis van de soort en de weersomstandigheden. Indien er binnen het broedseizoen gewerkt wordt in het plantsoen is voorafgaand aan de werkzaamheden een inspectie door een deskundig (stads)ecoloog noodzakelijk. Bij het aantreffen van een broedgeval zullen werkzaamheden moeten worden uitgesteld en/of mag in een geruime afstand rondom de nestlocatie niet worden gewerkt, dit is afhankelijk van de soort en zal worden bepaald door de ecoloog.

De aanwezige konijnen dienen voorafgaand aan de werkzaamheden uit het terrein gevangen te worden, dit gebeurt in overleg met een (stads)ecoloog.

4.3.2. ZW2

Betreft een braakliggend terrein. Voor deze locatie is reeds een ecologische quickscan uitgevoerd⁴. Het plangebied is geschikt voor algemene broedvogels en categorie 5 soorten vogels en Nationaal beschermde zoogdieren en amfibieën vrijgesteld van ontheffing.

Negatieve effecten op vleermuizen door werkzaamheden zijn op voorhand niet uitgesloten. De bomenrij ten noorden van het plangebied kan fungeren als essentiële vliegroute.

Negatieve effecten op vleermuizen zijn op voorhand niet uitgesloten indien de aanwezige bomen ten noorden van het plangebied meer wordt aangelicht dan in de huidige situatie het geval is. Het verlichtingsplan dient voorgelegd te worden aan een deskundig ecoloog ter beoordeling. Indien op basis van deze beoordeling negatieve effecten niet zijn uitgesloten is aanvullend onderzoek nodig. Pas na afronding van dit onderzoek kan met zekerheid worden gesteld dat de ontwikkeling niet leidt tot overtreding van de Wet natuurbescherming, ofwel met redelijkheid kan worden aangenomen dat een ontheffing kan worden verleend en de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan niet in het geding is.

Schadelijke effecten door uitvoering van de werkzaamheden op bezette voortplantingsplaatsen van algemene vogels en categorie 5 soorten vogels zijn te voorkomen (in gebruik zijnde vogelnesten mogen in principe nooit worden verstoord) door onder andere buiten het broedseizoen te werken (buiten grofweg de periode 1 maart – 31 juli). Deze periode kan langer of korter zijn op basis van de soort en de weersomstandigheden. Indien er binnen het broedseizoen gewerkt wordt in het plantsoen is voorafgaand aan de werkzaamheden een inspectie door een deskundig (stads)ecoloog noodzakelijk. Bij het aantreffen van een broedgeval zullen werkzaamheden moeten worden uitgesteld en/of mag in een geruime afstand rondom de nestlocatie niet worden gewerkt, dit is afhankelijk van de soort en zal worden bepaald door de ecoloog.

⁴Van Veen, 2018. ER20180526v01

4.3.3. ZW3

Betreft een braakliggend terrein. Voor deze locatie is reeds een ecologische quickscan uitgevoerd⁵. Het plangebied is geschikt voor algemene broedvogels en categorie 5 soorten vogels en Nationaal beschermde zoogdieren en amfibieën vrijgesteld van ontheffing.

Binnen het plangebied zijn populieren aanwezig. Aan deze populieren hangen vleermuiskasten. Indien deze bomen dienen te worden gekapt dient uitgezocht te worden in welke voorwaarden deze kasten geplaatst zijn en dienen de vleermuiskasten, al dan niet na goedkeuring van bevoegd gezag, verplaatst te worden in afstemming met de stadsecologen van de gemeente Rotterdam.

Negatieve effecten op vleermuizen zijn op voorhand niet uitgesloten indien de aanwezige bomen ten noorden van het plangebied meer wordt aangelicht dan in de huidige situatie het geval is. Het verlichtingsplan dient voorgelegd te worden aan een deskundig ecooloog ter beoordeling. Indien op basis van deze beoordeling negatieve effecten niet zijn uitgesloten is aanvullend onderzoek nodig. Pas na afronding van dit onderzoek kan met zekerheid worden gesteld dat de ontwikkeling niet leidt tot overtreding van de Wet natuurbescherming, ofwel met redelijkheid kan worden aangenomen dat een ontheffing kan worden verleend en de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan niet in het geding is.

Schadelijke effecten door uitvoering van de werkzaamheden op bezette voortplantingsplaatsen van algemene vogels en categorie 5 soorten vogels zijn te voorkomen (in gebruik zijnde vogelnesten mogen in principe nooit worden verstoord) door onder andere buiten het broedseizoen te werken (buiten grofweg de periode 1 maart – 31 juli). Deze periode kan langer of korter zijn op basis van de soort en de weersomstandigheden. Indien er binnen het broedseizoen gewerkt wordt in het plantsoen is voorafgaand aan de werkzaamheden een inspectie door een deskundig (stads)ecoloog noodzakelijk. Bij het aantreffen van een broedgeval zullen werkzaamheden moeten worden uitgesteld en/of mag in een geruime afstand rondom de nestlocatie niet worden gewerkt, dit is afhankelijk van de soort en zal worden bepaald door de ecooloog.

4.3.4. ZW4

Betreft een braakliggend terrein. Voor deze locatie is reeds een ecologische quickscan uitgevoerd⁶. Het plangebied is geschikt voor algemene broedvogels en categorie 5 soorten vogels en Nationaal beschermde zoogdieren en amfibieën vrijgesteld van ontheffing.

Negatieve effecten op vleermuizen zijn op voorhand niet uitgesloten indien de aanwezige bomen ten westen van het plangebied meer wordt aangelicht dan in de huidige situatie het geval is. Het verlichtingsplan dient voorgelegd te worden aan een deskundig ecooloog ter beoordeling. Indien op basis van deze beoordeling negatieve effecten niet zijn uitgesloten is aanvullend onderzoek nodig. Pas na afronding van dit onderzoek kan met zekerheid worden gesteld dat de ontwikkeling niet leidt tot overtreding van de Wet natuurbescherming, ofwel met redelijkheid kan worden

⁵Van Veen, 2018. ER20180526v01

⁶Van Veen, 2018. ER20180526v01

aangenomen dat een ontheffing kan worden verleend en de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan niet in het geding is.

Schadelijke effecten door uitvoering van de werkzaamheden op bezette voortplantingsplaatsen van algemene vogels en categorie 5 soorten vogels zijn te voorkomen (in gebruik zijnde vogelnesten mogen in principe nooit worden verstoord) door onder andere buiten het broedseizoen te werken (buiten grofweg de periode 1 maart – 31 juli). Deze periode kan langer of korter zijn op basis van de soort en de weersomstandigheden. Indien er binnen het broedseizoen gewerkt wordt in het plantsoen is voorafgaand aan de werkzaamheden een inspectie door een deskundig (stads)ecoloog noodzakelijk. Bij het aantreffen van een broedgeval zullen werkzaamheden moeten worden uitgesteld en/of mag in een geruime afstand rondom de nestlocatie niet worden gewerkt, dit is afhankelijk van de soort en zal worden bepaald door de ecoloog.

4.3.5. ZW5

Betreft een schoolgebouw. Voor deze locatie is reeds het aanvullend onderzoek afgerond⁷. Het plangebied is geschikt voor gebouwbewonende vleermuizen (gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger), maar vaste rust- en verblijfplaatsen zijn afwezig. Algemene broedvogels en categorie 5 soorten vogels en Nationaal beschermde zoogdieren en amfibieën vrijgesteld van ontheffing.

Schadelijke effecten door uitvoering van de werkzaamheden op bezette voortplantingsplaatsen van algemene vogels en categorie 5 soorten vogels zijn te voorkomen (in gebruik zijnde vogelnesten mogen in principe nooit worden verstoord) door onder andere buiten het broedseizoen te werken (buiten grofweg de periode 1 maart – 31 juli). Deze periode kan langer of korter zijn op basis van de soort en de weersomstandigheden. Indien er binnen het broedseizoen gewerkt wordt in het plantsoen is voorafgaand aan de werkzaamheden een inspectie door een deskundig (stads)ecoloog noodzakelijk. Bij het aantreffen van een broedgeval zullen werkzaamheden moeten worden uitgesteld en/of mag in een geruime afstand rondom de nestlocatie niet worden gewerkt, dit is afhankelijk van de soort en zal worden bepaald door de ecoloog.

4.3.6. ZW6

Betreft een braakliggend terrein. Langs de randen zijn houtopstanden aanwezig waar twee vleermuiskasten aanwezig zijn. In meerdere bomen zijn holten en spleten waargenomen. Het plangebied is geschikt voor boombewonende vleermuizen (ruige dwergvleermuis), algemene broedvogels en categorie 5 soorten vogels en Nationaal beschermde zoogdieren en amfibieën vrijgesteld van ontheffing.

Negatieve effecten door werkzaamheden zijn op voorhand niet uitgesloten. Als gevolg van de herinrichting kunnen verblijfplaatsen verloren gaan waardoor de Wet wordt overtreden. Nader onderzoek naar vleermuisverblijfplaatsen in bomen is noodzakelijk om effecten te kunnen uitsluiten. Indien de bomen dienen te worden gekapt dient uitgezocht te worden in welke

⁷ Verhoeven, 2019. ER20191021v01

hoedanigheid de vleermuiskasten geplaatst zijn en dienen de vleermuiskasten, al dan niet na goedkeuring van bevoegd gezag, verplaatst te worden.

Schadelijke effecten door uitvoering van de werkzaamheden op bezette voortplantingsplaatsen van algemene vogels en categorie 5 soorten vogels zijn te voorkomen (in gebruik zijnde vogelnesten mogen in principe nooit worden verstoord) door onder andere buiten het broedseizoen te werken (buiten grofweg de periode 1 maart – 31 juli). Deze periode kan langer of korter zijn op basis van de soort en de weersomstandigheden. Indien er binnen het broedseizoen gewerkt wordt in het plantsoen is voorafgaand aan de werkzaamheden een inspectie door een deskundig (stads)ecoloog noodzakelijk. Bij het aantreffen van een broedgeval zullen werkzaamheden moeten worden uitgesteld en/of mag in een geruime afstand rondom de nestlocatie niet worden gewerkt, dit is afhankelijk van de soort en zal worden bepaald door de ecoloog.

4.3.7. ZW7

Betreft een braakliggend terrein. Het plangebied is enkel geschikt voor Nationaal beschermde zoogdieren en amfibieën vrijgesteld van ontheffing.

Negatieve effecten op vleermuizen zijn op voorhand niet uitgesloten indien de aanwezige bomenrij ten westen van het plangebied meer wordt aangelicht dan in de huidige situatie het geval is. Indien binnen 10 meter van de bestaande bebouwing wordt gebouwd of de aanwezige bebouwing extra worden aangelicht dan in de referentiesituatie aanwezig is, zijn negatieve effecten eveneens niet uitgesloten.

Het verlichtingsplan dient voorgelegd te worden aan een deskundig ecoloog ter beoordeling. Indien op basis van deze beoordeling negatieve effecten niet zijn uitgesloten is aanvullend onderzoek nodig. Pas na afronding van dit onderzoek kan met zekerheid worden gesteld dat de ontwikkeling niet leidt tot overtreding van de Wet natuurbescherming, ofwel met redelijkheid kan worden aangenomen dat een ontheffing kan worden verleend en de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan niet in het geding is.

4.3.8. ZW8

Betreft een braakliggend terrein. Het plangebied is geschikt voor algemene broedvogels en categorie 5 soorten vogels en Nationaal beschermde zoogdieren en amfibieën vrijgesteld van ontheffing. In de aanwezige bomen zijn geen spleten of holten aanwezig die door boombewonende vleermuizen gebruikt kunnen worden.

Schadelijke effecten door uitvoering van de werkzaamheden op bezette voortplantingsplaatsen van algemene vogels en categorie 5 soorten vogels zijn te voorkomen (in gebruik zijnde vogelnesten mogen in principe nooit worden verstoord) door onder andere buiten het broedseizoen te werken (buiten grofweg de periode 1 maart – 31 juli). Deze periode kan langer of korter zijn op basis van de soort en de weersomstandigheden. Indien er binnen het broedseizoen gewerkt wordt in het plantsoen is voorafgaand aan de werkzaamheden een inspectie door een deskundig (stads)ecoloog noodzakelijk. Bij het aantreffen van een broedgeval zullen

werkzaamheden moeten worden uitgesteld en/of mag in een geruime afstand rondom de nestlocatie niet worden gewerkt, dit is afhankelijk van de soort en zal worden bepaald door de ecooloog.

4.3.9. ZW9

Betreft een braakliggend terrein dat in gebruik is voor opslag van bouw materiaal. Het plangebied is ongeschikt voor Habitatrichtlijnsoorten, algemene broedvogels en categorie 5 soorten vogels en Nationaal beschermde zoogdieren en amfibieën vrijgesteld van ontheffing.

Negatieve effecten op vleermuizen zijn op voorhand niet uitgesloten indien de aanwezige bomen ten westen van het plangebied meer wordt aangelicht dan in de huidige situatie het geval is. Het verlichtingsplan dient voorgelegd te worden aan een deskundig ecooloog ter beoordeling. Indien op basis van deze beoordeling negatieve effecten niet zijn uitgesloten is aanvullend onderzoek nodig. Pas na afronding van dit onderzoek kan met zekerheid worden gesteld dat de ontwikkeling niet leidt tot overtreding van de Wet natuurbescherming, ofwel met redelijkheid kan worden aangenomen dat een ontheffing kan worden verleend en de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan niet in het geding is.

Direct grenzend aan het plangebied ligt een bomenlaan die geschikt is voor algemene broedvogels en categorie 5 soorten vogels en Nationaal beschermde zoogdieren en amfibieën vrijgesteld van ontheffing. In de bomen zijn geen holten of spleten aangetroffen die door boombewonende vleermuizen gebruikt kunnen worden.

Schadelijke effecten door uitvoering van de werkzaamheden op bezette voortplantingsplaatsen van algemene vogels en categorie 5 soorten vogels zijn te voorkomen (in gebruik zijnde vogelnesten mogen in principe nooit worden verstoord) door onder andere buiten het broedseizoen te werken (buiten grofweg de periode 1 maart – 31 juli). Deze periode kan langer of korter zijn op basis van de soort en de weersomstandigheden. Indien er binnen het broedseizoen gewerkt wordt in het plantsoen is voorafgaand aan de werkzaamheden een inspectie door een deskundig (stads)ecoloog noodzakelijk. Bij het aantreffen van een broedgeval zullen werkzaamheden moeten worden uitgesteld en/of mag in een geruime afstand rondom de nestlocatie niet worden gewerkt, dit is afhankelijk van de soort en zal worden bepaald door de ecooloog.

4.3.10. ZW10

Betreft een braakliggend terrein. Het plangebied is ongeschikt voor Habitatrichtlijnsoorten, algemene broedvogels en categorie 5 soorten vogels en Nationaal beschermde zoogdieren en amfibieën vrijgesteld van ontheffing.

Direct grenzend aan het plangebied ligt een bomenlaan die geschikt is als essentiële vliegroute voor vleermuizen. De bomenrij is daarnaast geschikt voor algemene broedvogels en categorie 5 soorten vogels en Nationaal beschermde zoogdieren en amfibieën vrijgesteld van ontheffing. In de bomen zijn geen holten of spleten aangetroffen die door boombewonende vleermuizen gebruikt kunnen worden.

Voor de ontwikkelingen zijn negatieve effecten op vleermuizen op voorhand niet uitgesloten indien de aanwezige bomen worden gekapt en/of de naastgelegen bomen meer wordt aangelicht dan in de huidige situatie het geval is. Het verlichtingsplan en/of de te rooien bomen dienen voorgelegd te worden aan een deskundig ecooloog ter beoordeling. Indien op basis van deze beoordeling negatieve effecten niet zijn uitgesloten is aanvullend onderzoek nodig. Pas na afronding van dit onderzoek kan met zekerheid worden gesteld dat de ontwikkeling niet leidt tot overtreding van de Wet natuurbescherming, ofwel met redelijkheid kan worden aangenomen dat een ontheffing kan worden verleend en de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan niet in het geding is.

Schadelijke effecten door uitvoering van de werkzaamheden op bezette voortplantingsplaatsen van algemene vogels en categorie 5 soorten vogels zijn te voorkomen (in gebruik zijnde vogelnesten mogen in principe nooit worden verstoord) door onder andere buiten het broedseizoen te werken (buiten grofweg de periode 1 maart – 31 juli). Deze periode kan langer of korter zijn op basis van de soort en de weersomstandigheden. Indien er binnen het broedseizoen gewerkt wordt in het plantsoen is voorafgaand aan de werkzaamheden een inspectie door een deskundig (stads)ecoloog noodzakelijk. Bij het aantreffen van een broedgeval zullen werkzaamheden moeten worden uitgesteld en/of mag in een geruime afstand rondom de nestlocatie niet worden gewerkt, dit is afhankelijk van de soort en zal worden bepaald door de ecooloog.

4.3.11. ZW11

Betreft een bestaande kinderdagopvang. In de bebouwing zijn potenties aanwezig voor vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen (gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis). Het plangebied is geschikt voor algemene broedvogels en categorie 5 soorten vogels en Nationaal beschermde zoogdieren vrijgesteld van ontheffing.

Negatieve effecten door werkzaamheden zijn op voorhand niet uitgesloten. Als gevolg van de herinrichting kunnen verblijfplaatsen en functionele leefgebieden verloren gaan waardoor de Wet wordt overtreden. Nader onderzoek naar vleermuizen is noodzakelijk om effecten te kunnen uitsluiten.

Schadelijke effecten door uitvoering van de werkzaamheden op bezette voortplantingsplaatsen van algemene vogels en categorie 5 soorten vogels zijn te voorkomen (in gebruik zijnde vogelnesten mogen in principe nooit worden verstoord) door onder andere buiten het broedseizoen te werken (buiten grofweg de periode 1 maart – 31 juli). Deze periode kan langer of korter zijn op basis van de soort en de weersomstandigheden. Indien er binnen het broedseizoen gewerkt wordt in het plantsoen is voorafgaand aan de werkzaamheden een inspectie door een deskundig (stads)ecoloog noodzakelijk. Bij het aantreffen van een broedgeval zullen werkzaamheden moeten worden uitgesteld en/of mag in een geruime afstand rondom de nestlocatie niet worden gewerkt, dit is afhankelijk van de soort en zal worden bepaald door de ecooloog.

Algemeen

Alle ontwikkellocaties zijn geschikt voor vaste rust- en verblijfplaatsen voor Nationaal beschermde soorten die in de provincie Zuid- Holland zijn vrijgesteld van ontheffingsplicht.

Aanvullend onderzoek naar Nationaal beschermde soorten vrijgesteld van ontheffing is niet noodzakelijk, wel geldt te allen tijde de zorgplicht. De zorgplicht houdt in dat indien mogelijk schadelijke effecten zoveel mogelijk dienen te worden voorkomen. Te denken valt aan het ongeschikt maken van het terrein voorafgaand aan de werkzaamheden, het verplaatsen van dieren naar veilige locaties buiten het werkgebied indien zij voorafgaand of tijdens de werkzaamheden worden aangetroffen, of het werken in één richting waarbij de dieren een vlucht mogelijkheid hebben. Overleg met de desbetreffende betrokken ecoloog is nodig om te bepalen welke vervolgstappen concreet genomen dienen te worden t.a.v. werken volgen de Algemene Zorgplicht.

5. Kansen door de ontwikkelingen

5.1. Duurzaamheid

Aan de duurzaamheidsopgaven uit het Programma Duurzaam kan vanuit ecologie op de volgende manier een bijdrage worden geleverd:

- Het gebied kenmerkt zich door een groene open ruimte met meerder parken, groenstructuren langs wegen en doorlopende watergangen. Behoud van het groene karakter van het gebied draagt sterk bij aan de duurzaamheidsopgaven.
- Vergroten biodiversiteit

Het bestemmingsplangebied heeft grote waarde wegens de ligging te midden van stedelijke en industriële gebieden. Om de biodiversiteit verder te vergroten kan een aantal maatregelen worden getroffen.

1. De oevers van de watergangen zijn veelal beschoeid. Langs de watergangen kunnen natuurvriendelijke oevers worden gecreëerd.
2. In het plangebied zijn veel grasvelden/gazonvegetaties aanwezig. Door deze gebieden extensiever te beheren waardoor een kruidenrijkere situatie ontstaat draagt dit bij aan de biodiversiteit.
3. Het gebruik van verlichting langs groenstroken zo veel mogelijk te beperken kan bijdragen aan de rust en donkerte wat ten goede komt aan insecten, vogels en vleermuizen.
4. Tegen zeer geringe kosten is nieuwbouw met pannendaken geschikt te maken voor medebewoning door dieren zoals gebouwbewonende vleermuizen en huismussen. Ook bij de renovatie van bestaande gebouwen zijn voorzieningen voor huismussen makkelijk te treffen. Tevens maakt het Bouwbesluit 2012 (artikel 3.69, lid 2) het mogelijk om stootvoegen te realiseren die voor vleermuizen toegankelijk zijn.
5. Nieuwe erven bij woningbouw groen inrichten met een variëteit aan (inheemse) soorten.

6. Conclusies en aanbevelingen

6.1. Beschermde soorten

- In het bestemmingsplangebied zijn potenties voor vogels met jaarrond beschermde vaste rust- en verblijfplaatsen aanwezig, te weten huismus en gierzwaluw. Aanwezigheid van vaste rust- en verblijfplaatsen van huismus zijn reeds aangetoond.
- In het bestemmingsplangebied zijn potenties aanwezig voor de Habitatrichtlijnsoorten gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger, meervleermuis, watervleermuis, rosse vleermuis en gewone grootoorvleermuis.
- In het bestemmingsplangebied zijn potenties aanwezig voor Nationaal beschermde soorten die niet zijn vrijgesteld van ontheffing zoals steenmarter.
- In het bestemmingsplangebied zijn potenties aanwezig voor van ontheffing vrijgestelde zoogdieren en amfibieën.

Voor de ontwikkeling op locatie ZW11 is nader onderzoek noodzakelijk naar gebouwbewonendevleermuizen. Pas na afronding van dit onderzoek kan met zekerheid worden gesteld dat de ontwikkeling niet leidt tot overtreding van de Wet natuurbescherming ofwel met redelijkheid kan worden aangenomen dat een ontheffing kan worden verleend en de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan niet in het geding is.

Voor de ontwikkelingen op ZW6, ZW10 zijn negatieve effecten op vleermuizen op voorhand niet uitgesloten indien de aanwezige bomen worden gekapt en/of de naastgelegen bebouwing meer wordt aangeliicht dan in de huidige situatie het geval is. Het verlichtingsplan en/of de te rooien bomen dienen voorgelegd te worden aan een deskundig ecooloog ter beoordeling. Indien op basis van deze beoordeling negatieve effecten niet zijn uitgesloten is aanvullend onderzoek nodig. Pas na afronding van dit onderzoek kan met zekerheid worden gesteld dat de ontwikkeling niet leidt tot overtreding van de Wet natuurbescherming, ofwel met redelijkheid kan worden aangenomen dat een ontheffing kan worden verleend en de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan niet in het geding is.

Op de locaties ZW3 en ZW5 zijn vleermuiskasten aanwezig. Indien de bomen dienen te worden gekapt dient uitgezocht te worden onder welke voorwaarden de vleermuiskasten geplaatst zijn en dienen de vleermuiskasten, al dan niet na goedkeuring van bevoegd gezag, verplaatst te worden.

Voor alle ontwikkellocaties is de aanwezigheid van broedvogels niet uitgesloten. Schadelijke effecten door uitvoering van de werkzaamheden op bezette voortplantingsplaatsen van algemene vogels en categorie 5 soorten vogels zijn te voorkomen (in gebruik zijnde vogelnesten mogen in principe nooit worden verstoord) door onder andere buiten het broedseizoen te werken (buiten grofweg de periode 1 maart – 31 juli). Indien er binnen het broedseizoen gewerkt wordt in het plantsoen is voorafgaand aan de werkzaamheden een controle door een deskundig ecooloog noodzakelijk.

6.2. Beschermde natuurgebieden

- Het vaststellen van het bestemmingsplan heeft geen nadelige invloed op het Natuurnetwerk Nederland binnen en nabij het plangebied gelegen.
- Negatieve effecten op Natura 2000-gebieden zijn op voorhand niet uitgesloten. De effecten van het planvoornemen op de instandhoudingsdoelen van Natura 2000-gebieden dienen nader te worden getoetst.
- Binnen ontwikkellocaties ZW3, ZW4 en ZW10 ligt aangewezen Groene wijkdooradering. Dit betreffen bomen (populieren) langs de naastgelegen wandelpaden en houtopstanden. Het is onzeker of deze bomen door de ontwikkelingen worden aangetast. Indien dit het geval is dient contact opgenomen te worden met de stadsecologen van de gemeente Rotterdam om af te stemmen of en zo ja, op welke wijze dient te worden gehandeld.
- Indien ontwikkelingen worden voorzien die afwijken van het bestemmingsplan dient het effect hiervan op beschermde en waardevolle natuurgebieden te worden onderzocht en getoetst.

6.3. Aanbevelingen

- Geadviseerd wordt om bij renovatie of nieuwbouw gebouwen geschikt te maken voor medebewoning door vleermuizen, huismussen of bijen (natuurinclusief bouwen).
- Kansen voor natuur liggen bij het ontwikkelen van natuurvriendelijke oevers langs de sloten, het extensief beheren van graslanden en het behoud van het groene karakter.
- Het bestemmingsplan, met inbegrip van bovenstaande, is 'aanvaardbaar' vanuit het oogpunt van de Wet natuurbescherming.

Literatuurlijst

Rapporten:

- Veen, van. K., 2018. Quickscan. In het kader van de Wet natuurbescherming en Verordening ruimte. Plangebied: Oedevlietsepark, Hoogvliet Rapportkenmerk ER20180526v01. Ecoresult B.V., Dordrecht.
- Verhoeven, B., 2019. Aanvullend onderzoek vleermuizen. In het kader van de Wet natuurbescherming. Plangebied: Posweg 3, Hoogvliet. Kenmerk ER20191021v01. Ecoresult B.V., Dordrecht.
- Meurs, F.A. van & M.J.A. van der Neut, 2019. Memo nulmeting gierzwaluw en huismus i.h.k.v. Soortenmanagementplan Hoogvliet. Kenmerk MER20190709v01

Internetsites:

- www.gis.rotterdam.nl/gisweb2
- <http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/googlemapszoek2.aspx>
- <http://rotterdam.maps.arcgis.com/apps/Viewer/index.html?appid=a04fcc63c77945c7b8d207ecd0b2fa5e>
- http://pzh.b3p.nl/viewer/app/Natura_2000
- <http://pzh.b3p.nl/viewer/app/NNN>
- <http://pzh.b3p.nl/viewer/app/Natuurbeheerplan>
- <https://www.rotterdam.nl/wonen-leven/duurzaam/>

Bijlage 1: Foto's bestemmingsplangebied

ZW1 gezien vanuit het westen is reeds in aanbouw. Foto: K.J. van Veen | Ecoresult B.V.

ZW3 gezien vanuit het oosten met de populieren aangewezen als Groene wijkdooradering en aanwezige vleermuiskasten. Foto: K.J. van Veen | Ecoresult B.V.

ZW6 gezien vanuit het oosten met aangrenzende bomenrij met holten en aanwezige vleermuiskasten. Foto: K.J. van Veen | Ecoresult B.V.

ZW7 gezien vanuit het zuiden. Foto: K.J. van Veen | Ecoresult B.V.

ZW8 gezien vanuit het oosten. Foto: K.J. van Veen | Ecoresult B.V.

ZW9 gezien vanuit het oosten met achterliggende groenstructuur. Foto: K.J. van Veen | Ecoresult

Bijlage 2: wetgevende kaders

Wet natuurbescherming

Per 1 januari 2017 is de Wet natuurbescherming (Wnb) van kracht. Deze nieuwe wet is een vervanging en samenbundeling van drie voorgaande wetten; de Natuurbeschermingswet 1998, de Boswet en de Flora- en Faunawet⁸. Tevens heeft er een decentralisatie van het bevoegd gezag plaatsgevonden: per 1 januari 2017 zijn de provincies verantwoordelijk voor de vergunningen en ontheffingen. De Wnb is op te delen in grofweg drie delen:

Bescherming van gebieden

De Wnb richt zich met de bescherming van natuurgebieden uitsluitend op Natura 2000-gebieden. Natura 2000 is een Europees netwerk van beschermde natuurgebieden. In Natura 2000-gebieden worden bepaalde diersoorten en hun natuurlijke leefomgeving beschermd om de biodiversiteit te behouden. Invloeden (ook van buitenaf) mogen deze instandhoudingsdoelstellingen niet in gevaar brengen.

⁸ www.rvo.nl

Bescherming van soorten

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn § 3.1 Wnb	Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn § 3.2 Wnb	Beschermingsregime Nationaal beschermde soorten (andere soorten) § 3.3 Wnb
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen.
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.	Art 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen.	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen.
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben.	Art 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.	Niet van toepassing
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren.	Niet van toepassing
Niet van toepassing	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Tabel 2: Soortenbescherming en verbodsbepalingen volgens de Wnb

De Wnb onderscheidt drie verschillende beschermingsregimes, met elk hun eigen verbodsbepalingen (zie Tabel 1). De eerste twee categorieën zijn gebaseerd op de door de Europese Unie opgestelde Vogelrichtlijn (uit 1979) en de Habitatrichtlijn (uit 1992). Het derde beschermingsregime betreft soorten die niet op Europees niveau beschermd zijn, maar wel op landelijk niveau: de Nationaal beschermde soorten (in de wet aangeduid als “andere soorten”). Als bevoegd gezag heeft iedere afzonderlijke provincie (een aantal) algemene soorten uit deze derde categorie vrijgesteld van ontheffingsplicht. Wel geldt altijd voor alle soorten de algemene zorgplicht. Deze zorgplicht houdt in dat men bij werkzaamheden met mogelijk negatief effect op

planten en dieren, maatregelen dient te nemen (binnen wat redelijkerwijs van men verwacht kan worden) om onnodige schade aan planten of dieren te voorkomen⁹.

Bescherming van houtopstanden

De bescherming van houtopstanden betreft voornamelijk een voortzetting van de Boswet en richt zich op de instandhouding van het bosareaal. Bij houtopstanden groter dan 10 are of 20 rijbomen en gelegen buiten de bebouwde kom geldt een meldplicht, herplantplicht en mogelijke oplegging van een kapverbod. In deze natuurtoets blijft de bescherming van houtopstanden buiten beschouwing.

Zorgplicht

Naast verbodsbepalingen geldt de zorgplicht ten aanzien van alle in het wild levende dieren en planten en hun leefomgeving. De Wet natuurbescherming formuleert de algemene zorgplicht als volgt (artikel 1.11):

- Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving;
- Deze zorg houdt in ieder geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor flora of fauna kunnen worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten voor zover zulks in redelijkheid kan worden gevergd, dan wel alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevergd teneinde die gevolgen te voorkomen of, voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken;
- De zorgplicht is altijd, voor iedereen en in alle gevallen van toepassing.

⁹ Ministerie van Economische zaken (2016) Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen